

BELOKRANJEC

Izhaja 1. in 15. vsakega mesca. — Naročnina za celo leto znaša K 1.50.

Glasiilo belokranjskih kmetov.

Geslo: Na delo za staro pravdo.

Vse pošiljatve prosimo na naslov „Belokranjec“ Gradac, Bela Krajina.

I. letnik.

Ljubljana, dne 15. malega srpana 1908.

Štev. 9.

Uredništva vseh slovenskih in hrvaških listov prosimo, naj nam jih pošiljajo v zameno, ker jih bomo porabili za otvoritev javne čitalnice v Gradacu.

V zameno dobivamo dosedaj:

- Belgrad: 1. Slovenski Jug.
- Celje: 2. Narodni List.
- Celovec: 3. Korošec.
- Chicago: 4. Proletarec.
- Kamnik: 5. Naš List.
- 6. Slov. Gospodinja.
- Kranj: 7. Gorenjec.
- Ljubljana: 8. Dom. Ognjišče.
- 9. Slov. Meščan.
- 10. Slov. Branik.
- 11. Svoboda.
- 12. Zvonček.
- Maribor: 13. Gospodarske Novice.
- 14. Slov. Gospodar.
- Praga: 15. Svobodna Misel.
- Joliet III.: 16. Amerik. Slovenec.
- Gorica: 17. Primorec.

V čitalnici bodo izloženi vsi časopisi, kar jih dobimo v zameno.

Uredništvo.

Kmetje, pogledjmo izza domačega plotu v širni svet!

III. V znamenju samopomoči.

„Vsak napredek na kmetiji omogoči pomnožitev ljudi, dočim propadanje kmetije goni državo in narod v smrt, kot dokazuje to zgodovina Rimljanov. Narodi, ki so samo trgovci, so podobni železnim velikanom, ki stojijo na lončenih nogah.“

Kmet. strokovnjak Buchenberg.

V prejšnjih dveh člankih (glej 7. in 8. štev. „Belokranjca“) smo videli naravnost obupno gospodarsko stanje države in dežele, ter posledice tega gospodarskega stanja zlasti na kmetijski stan in v tovarniškega delavca spremenjenega kmeta.

Številke so nam jasno povedale, da tako naprej ne more več dolgo iti. Ker je zaradi zadolžitve države, dežele in občin ne samo po Avstriji, temveč po celem svetu povzročilo, da je postal tudi gospodarski položaj poedincev že naravnost neznosen, zato so začeli ljudje premišljevat in poskušati, kako bi se temu odpomogli. Nastale

so cele struje, ki predlagajo najrazličnejše pripomočke za odpravo splošne ubožnosti in iz nje izviraajočih nesreč, kot je na primer bolezen, jeza, sovraštvo, surovost itd.

Vse, kar se je o tem govorilo in pisalo, moramo razdeliti na dva dela. Ta delitev se opira na sledeče opazovanje: v človeški družbi upliva organizacija na posameznika, in posameznik na organizacijo (državo, deželo, občino). Nekateri ljudje torej premišljujejo in uče, kako bi se dalo po državi vplivati na razmere posameznika. Drugi zopet uče, kako naj bi se spremenilo posameznika, da bi se spremenila celota. Seveda je prvi način mnogo bolj počasen, treba je imeti najpred državo v rokah, predno se more kaj delati. Zato je pa za nas Slovence važen pred vsem drugi način; namreč kako naj se od spodaj doli ozdravi temelje višjim organizacijam, kako naj se počenši s posameznikom ustvari boljše gospodarske razmere, kot so danes.

Ljudstvu se je pojavil velik pomočnik v obliki zadruga.

Zadruga naj namreč pomaga, da vsi posamezniki, ki imajo enake potrebe in težnje, dosežejo skupen smoter, katerega

Podlistek.

Pri „Zlatem teletu“.

Speval resnične misli neresnične dogodbe
Joško Dvanajstič.

Pri mizi bogati gospodje sedijo nekje tam pri „Zlatem teletu“, a kaj, da se danes nič prav ne gostijo, navskriž jim gotovo gre nekaj na svetu.

Pred njimi leži „Belokranjec“ glasiilo, ki vinsko jim sapo zapira, pa zrejo preplašeno ga in nemilo, prav težko piščance gospoda obira.

Še tega gospoda nam bilo je treba, gospod se najmlajši oglasi, na listič ta pade prokletstvo naj z neba za nas se zdaj bližajo gladni le časi.

Nekdaj smo gospodje mi bili na svetu, vse klanjalo nam se je v strahu, ko mi smo sedeli pri „Zlatem teletu“, se valjal je kmetič pred nami po prahu.

Mi kmeta od nekdanj smo radi imeli, nam kmet je bil vedno poslušen, kar dal nam je, vse smo prav radi uzeli, nam vedno naklonjen je bil in navdušen.

Sedaj pa on misli drugače gospoda, pričel je skrbeti za sebe zdaj kmetič, pričel se je družiti in to brez povoda, tako nam naznanja ta listič že v petič.

On hoče imeti sam svoje poslance, on pravi, naj kmet ga zastopa, razširjal bo ceste, prestavljal bo klance in stavil si hiše bo kar na dva stropa.

Odslej se ne bode več kmet za nas brigal, on polnil si žepe sam bode, svoj pranor, on pravi, da kviško bo dvigal, privoščil ne bode še sode nam vode.

Prodajal bo drevje in brojil stotake, hranilnične ima zavode; trpeti nakane ne moremo take, pošiljal v Ameriko kmet bo gospode.

Zato jaz predlagam, ker jaz sem izkušen, ta listič mi složno zatrimo, naj dalje tlačani nam kmetič poslušen, brezskrbno mi dalje trebuške redimo.

Iz grl jednoglasno se je potrdilo nekje tam pri „Zlatem teletu“, da se „Belokranjec“ uniči glasiilo, da spet bo gospodom prav dobro na svetu.

Ali ste že poslali naročnino
K 1-50 za celo leto
 na naslov
Belokranjec, Gradac
 Bela Krajina?

Pošljite takoj, če še niste. To malenkost lahko utrpi vsak. Priporočajte naš list tudi svojim znancem.

posameznik ne more doseči. Združevati so se začeli najprej tovarniški delavci in sicer v gospodarske in politične namene. Prostor sili, da naznačimo samo na kratko vzrok tega pojava. — Po tovarnah se je zbralo na tisoče ljudi na malem prostoru z precej enakimi potrebami, zato so delavci kmalu začutili potrebo in korist skupnega dela. Kaj pa kmet? Ko so se širile železnice, stavile tovarne, brzojav, telefoni, bežali delavci s kmetov v mesto, so se vse razmere na svetu temeljito spremenile. Denar je nastopil svoje gospodarstvo, kot prometno sredstvo, in z njim obrestovanje. Kmet je med tem gospodaril naprej po starem načinu. Oprostili so ga sicer tlake, toda niso mu dali novim razmeram potrebnega znanja, kar je izštudiral sinov, so ostali v mestu, namesto da bi bili prišli nazaj na kmete povedat očetu kako se vse razmere izpreminjajo, pokazat očetu-kmetu, kaj naj začne, da ne propade. Ti sinovi so ostajali v mestu kot odvetniki, bankirji, pisatelji itd., po l. 1848 po revoluciji na političnem in gospodarskem polju so preosnovali na stari gospodarski podlagi tlake osnovano monarhistično državo na novi podlagi razvijajoče se industrije in denarja v parlamentarno državo. Na kmeta so pa pozabili. Tako je šlo zadnjih petdeset let.

Toda kmet je začel nenadoma čutiti, da ne more ne naprej ne nazaj; ni mu več zadostovala pridnost na polju, pridelek v kašči, začutil je naenkrat vedno večjo potrebo onega, ki ne raste na polju in v gozdu, gotovega denarja. Skratka, kmet je znal pridelati svoje pridelke, ni jih pa znal spraviti v denar, čeprav je naenkrat čutil vedno večjo potrebo po gotovem denarju. Ker so pa železnice in veliki parobrodi začeli poceni prenašati vedno več poljedelskih pridelkov iz Amerike itd., je kmet začutil še bolj, kako vsled tega izgublja ceno njegov pridelek, da bo mogel istega spraviti v denar le, če izboljša gospodarstvo.

Kjer kmet še ni znal izboljšati pridelovanja, in pridelkov dobro spraviti v denar, tam propada. Nobeden teh pogojev ni bil n. pr. izpolnjen pri nas v Beli Krajini. Sedaj bo jasno, zakaj vlada pri nas splošna revščina. Kmetovalo se je po starem načinu, še tisto ni imelo cene, ker ni bilo kam prodati, kot še danes ni. Medtem so železnice in ladje prinesle poceni in primeroma blizu železnico, obleko, sladkor itd., doma se ni izplačalo delati vsega, kot pred, denarja je šlo vedno več iz doma, domov pa nič. Zato se je začelo pred 15 leti izseljevanje v Ameriko, tje kjer je dobil

kmet v tovarni kaj gotovine v roko, in za to gotovino boljši živež, lepše stanovanje in več zabave. S tem je gospodar doma še bolj propadal, ker je izgubil delavne sile. Da ameriški denar sam po sebi ne pomaga, dokazuje, da so ljudje po 3, 4 krat bili v Ameriki. Ker domače gospodarstvo nič ne nese, je treba nazaj v Ameriko, ko se zasluženi denar porabi. Ameriški denar bo pri nas kaj pomogel šele takrat, ko bo organiziran, da bo zadruga mogla z njim izboljšati domače gospodarstvo, da bo isto začelo nositi samo po sebi.

Isti pojav, kot v naši ožji domovini, je bil tudi drugod. Razloček je bil ta, da so oni kmetje, ki niso mogli v Ameriko, morali in so začeli misliti na pomoč, in iz tega se je razvilo združništvo.

Združništvo se je moralo lotiti dveh vprašanj: Kako izboljšati produkcijo? in kako svoje pridelke čim najboljše spraviti v denar?

Kot smo gori rekli, se pri nas v Beli Krajini doslej ni še mislilo na taka vprašanja. Pri nas se kmetuje, kot se je kmetovalo pretekla stoletja, zato tudi splošna revščina. Zadnji čas je, da se belokranjski kmet združi; če ostane nepripravljen do nove železnice, bodo vse razmere še hujše, moral se bo umakniti sposobnejšim tujcem, če ne bo imel niti znanja niti sredstev, boljše gospodariti. Da se prepričamo, da kmetovanje na združni podlagi več nese pogledimo tje, ker se je gori omenjeni preobrat vršil.

Rekli smo, da je predvsem treba, da kmet gleda, da se mu dohodki zvišajo, kar pa je mogoče šele tedaj, če več pridelja. Ko so iskali danski, francoski in drugi kmetje, kako rešiti ta vprašanja, so prišli na zelo zanimive odgovore. Pokazalo se je prvič, da mnogo bolj nese intenzivno, vrtnarsko obdelana zemlja, kot pa površno, kakor se obdeluje na veleposestvu. Dokazalo se je, da je danes poginu posvečeno vsako posestvo, ki se ne obdeluje od domačih rok, temveč z najemniki. Ker pa zopet mal kmet ne more preskrbeti sredstev za bolj intenzivno gospodarstvo sam zase, je z železno potrebnostjo moral priti na edino odpomoč: zadrugo. Drobnogospodarstvo mu daje udobnosti, intenzivnega dela, zadruga mu daje udobnosti, ki jih je imelo pred veleposestvo, glede večjih strojev in naprav (zdruga mlatilnice, mlini, kuhinje, perilnice, klavnice, skladišča žita itd. (Dalje prih.)

Združništvo.

Belgijska kmečka zveza. Belgijska kmečka zveza je imela te dni v Lovanju svoj občni zbor, ki sta se ga udeležila tudi belgijski ministrski predsednik in železniški minister. Število članov se je pomnožilo v zadnjih štirih letih za 17.137 članov. Zveza prodaja kmečke potrebščine članom za znižane cene. Prodali so umetnih gnojil 60,285.185 kg za 7,017.122 frankov; prodajajo se tudi kmetijski stroji. Osrednja kreditna blagajna razpolaga s 6 1/2 milijona franki. Oddelek za zavarovanje proti požarom

je izdal 1279 novih polic, na premijah se je vplačalo 7757 frankov. Napreduje tudi zavarovanje živine in delavsko zavarovanje z ozirom na nezgode. Shod je vodil glavni tajnik, kanonik Lugtgaerens, ki ima največ zaslug na uspehih.

Moč združništva. Kaj se da deseči potom skupnega dola, če se more združništvo neovirano razvijati, to nam dokazujejo velikanski uspehi angleških konsumnih društev. Velika nakupovalna družba ondotnih gospodarskih organizacij je imela v preteklem upravnem letu 1907 nad 500 milijonov mark blagovnega prometa, za 110 milijonov mark se je po zadrugah izdelalo različnega blaga in 15.000 delavcev je imelo pri tem svoj zaslužek.

Mlekarska razstava, ki je bila na Vrhnikih, se je dobro obnesla. Udeležilo se jo je 42 mlekarskih zadrug.

Centrala za prodajo živine na Dunaju. V odborovi seji „Splošne zveze avstrijskih kmetijskih zadrug“, ki vodi imenovano centralo za prodajo živine, je poročal predsednik baron Störck o njenem dozdajnem delovanju. Dunajske centrale ni mogoče izpopolniti, dokler se ne osnujejo v posameznih krajih zadruga za prodajanje živine. V važnejših mestih in na večjih tržiščih bo treba prodajo živine organizirati. Dve taki zadrugi sta se ustanovili do zdaj v Krakovu in Lvovu in stojita z dunajsko centralo v vedni dotiki. Ravnatelj češke osrednje jednote A. Sedlak je priporočal, da bi centrala prirejela predavanja o tem predmetu, in da bi taka predavanja priredila tudi po čeških krajih.

Iz Bele Krajine.

Iz Črnomlja. Dne 5. julija t. l. na dan praznika slovenskih apostolov bratov sv. Cirila in Metoda imeli smo v bližnjih Dobljčah izredno slavnost. Gospodje abiturienti novomeške gimnazije ustanovili so ljudsko knjižnico. Prišlo je 11 abiturientov in dva akademika (visokošolca). Gospodje so zbirali celo leto denar in knjige, da omogočijo to knjižnico, iz katere bi naj nabirali Dobljčani v prostih urah koliko največ dobrih nauk in se iz njih krepili v ljubezni do svojega maternega jezika. Gospodje ustanovitelji so z bistrim očesom spoznali, v kaki nevarnosti, da so Dobljčani posebno po Dobljški gori, da izgube svojo narodnost in se ponemčijo, bolje pokočevijo. Šulverajnska šola na Mavrlenu in njeni učitelji delajo s vso vnemo na to, da iztrgajo ljudem ljubezen do slovenskega jezika in jim ucepijo ljubezen do nemščine in ker smo mi Slovenci posebno na jezikovnih mejah tako nenaravno veliki spoštovatelji vsega, kar je tuje, posreči se tem nepoklicanim osrečevalcem njih nakana skoraj povsod. V nedeljo popoldne šlo nas je večje število z godbo na čelu na mesto slavnosti. Tam smo našli že mnogo domačinov tako, da smo zaseli ves vrt gospoda Stoniča, bilo nas je okoli 200. Celo slavnost vodil je abiturient g. Zdolšek, navdušen Slovenec iz sosedne Štajerske. Najprvo je go-

voril v izbranih besedah abiturient g. Eppich o pomenu in koristi ljudskih knjižnic sploh, posebno pa te najnovejše. Nato izročil je g. predsednik knjižnico v last akad. društvu „Prosvete“; visokošolec g. Kobe kot zastopnik „Prosvete“ zahvalil se je za izročitev. Nato odnesli so domači fantje knjige in omarico v stanovanje g. nadučitelja Lokarja. Ko so se prireditelji in drugi udeleženci vrnili na vrt g. Stoniča, nastopil je g. Črnomeljski župnik in vsi smo pričakovali, da bo požrtvovalne gospode pohvalil in jih k nadaljnjemu delu spodbijal, toda smo se nekoliko zmotili. G. župnik je pokazal, da ni nikdar bil Slovenec. Gospod je kot Tržičan pač nemško izgojen in nemško čuti, podpira pač nemško šolsko družbo, slovenske podpirati mu srce ne pusti. Ko je g. župnik od več strani dobil potrebna pojasnila, ki mu pa očitno niso vsa ugajala, odšel je v spremstvu nekaterih žensk, katere je neki že zjutraj podučil, kako naj na tem shodu nastopajo. Ker je v knjižnici n. pr. tudi Dom in Svet, ki ga urejmeta dr. bogoslovja Lampe in Ušeničnik, naj še g. župnik ta dva okrega, če misli, da brezversko pišeta. — Med ostalimi razvila se je živahna zabava. Vrstil se je govor za govorom, posebno so navduševali gg. Šetina, dr. Kuder in dr. Malerič navzoče domačine, naj ostanejo Slovenci in naj pridno segajo po knjigah, ki jim bodo kratile dolge zimske večere in jih varovale lenobe, ki je početak vseh slabih dejanj; vsak lahko sam bere knjige in ako najde kaj slabega, naj jih odloži, brez skrbi pa naj bodo, da ne najdejo nič slabega v njej. Pred odhodom zahvalil se je prirediteljem g. Gešl iz Dobljč in jih pozival, naj kaj takega še večkrat prirede.

Dolenjska železnica je imela lani nad poldrugi milijon transportnih dohodkov, to je za 33 tisoč več kakor l. 1906. Dobička je bilo lani nad 571.000 kron, ki je pa šel večinoma za obresti. Izplačala se je dividenda 4 kron na delnico.

Iz Semiča. Sedaj v tej veliki vročini je čisto naravno, da ljudem v cerkvi prihaja slabo, in da so nekteri zato prišli ostati zunaj. Tako se je pripetilo tudi v nedeljo dne 12. t. m. nekemu staremu možu, ki je sedel med mašo na stopnjice pred župniščem in pobožno molil svoj rožni venec. Kar stopi kuharica na vrata, ne reče nič, gre nazaj in dotičnega moža — polije. Če bi bil dotični mož kaj žalega storil, ali je bil komu na potu, naj bi se mu bilo reklo, ne pa kar meni nič tebi nič človeka polito kot psa. Ker nas gospod dekan v cerkvi lepo učite, naučite še svojo kuharico doma manire in pazljivosti. Pa brez zamere.

Grozna smrt naše rojakinje v Ameriki. V soboto 13. junija se je v Chicagu pripetil slučaj, ki je menda prvi te žalostne vrste med ameriškimi Slovenci: krvavi kapitalistični moloh, ki neprestano kosi in žre, je zahteval ta dan za svojo žrtev — slovensko delavko. Ta žrtev je bila Marija Gril, soproga Math. Grila s 640 W. 18. Place. Delala je pri Mc Cormicku, ki ima znane obsežne tovarne za izdelovanje poljedelskih strojev na zapadni strani Chicaga,

in sicer v oddelku za pletenje vrvi. V tem oddelku so uposlene z malimi izjemami same ženske. Po nesrečnem naključju je prišla Marija Gril omenjeni dan preblizo strojnega jermena, kateri jo je zgrabil za lase in potegnil med kolesa. Rešitve ni bilo več; stroj ji je zmečkal glavo in nesrečnica je bila v trenotku mrtva. Marija Gril, rojena Kure, je bila doma iz Svibnika pri Črnomlju na Belokranjskem. V Chicagu je bivala dlje časa in pred nekaj meseci se je omožila z Mathom Grilom, katerega sedaj ostavlja. Pogreb se je vršil 15. junija.

Obrtno-nadaljevalna šola v Metliki dobi po pooblastilu ministerstva za uk in bogočastje od deželne vlade 640 K državne podpore.

Iz Metlike. V nedeljo dne 5. t. m. je I. belokranjski „Sokol“ priredil koncert, čegar čisti dobiček je namenjen za sokolski prapor. Svirala je vojaška godba iz Karlovca.

Suša. Po celem okraju, zlasti pa v Poljanah je vsled suše vsa trava požgana, tako da tudi otave ne bo. Če tu država, ki je že storila prve korake, res ne pomore bo kmet za dve leti uničen. Živine sedaj niti prodati ne more, spomladi ne bo v hlevu niti živine niti gnoja, a seve ne bo tudi denarja za nakup nove živine. Denarja ne bo, a orati in gnojiti bo treba. Sedaj je vrsta na državi, če zamore tudi kaj drugega, kot davke in vojake pobirati.

Kmetje pozor na žepe! Čeprav od vseh strani prihajajo obupne vesti o splošni suši po celi državi, zlasti na jugu, bodo vendar nekaj 100 tisočakov vrgli proč. Državni zbor je namreč vladi dovolil vojake in davke, pošilja ga domov, toda ni ga razpustila, temveč odgodila do jeseni, to je, vseh 500 poslancev bo vsak dan na počitnicah dobivalo po 20 kron na dan, ker so bili pridni in vladi vse dovolili. Ene take počitnice so poslanci letos že imeli, in je veljalo to davkoplačevalce okrog 1 in pol milijona kron. Vsak pošten poslanec bo odklonil te dijete in jih dal razdeliti volilcem, ki trpe radi suše. Naš okraj zastopa v državnem zboru Šuklje.

Prva češka splošna delniška družba za zavarovanje **na življenje** v Pragi ima svojo glavno zastopstvo za vse slovenske dežele v Trstu. Ta družba zavaruje na življenje po najnižjih cenah in po najugodnejših pogojih.

Ne v Ameriko!

6,305.000 delavcev brez dela.

Število brezposelnih v zdr. državah

Število delavcev:	Zdaj brez dela:
Industrialni delavci 5,470.000 2,605.000
Navadni delavci 3,000.000 1,000.000
Trgovski in transportni delavci 5,000.000 1,000.000
Stavbinski delavci 1,350.000 500.000
Rudarji 600.000 200.000
Skupaj 15,420.000 6,305.000

Gorenje številke so povzete po „Chicago Daily Socialistu“, kateri je 12. junija objavil natančne in popolnoma verjetne statistične podatke o stanju brezposelnih delavcev v Zedinjenih državah. Te podatke je omenjeni

list sestavil na podlagi skrbno nabranih poročil iz vseh krajev republike, ktera so došla v par zadnjih mesecih. Rezultat teh poročil je: 6,305.000 brezposelnih delavcev je danes v Zedinjenih državah!

Šest milijonov tristopet tisoč delavcev je ob delo in zaslužek vsled industrialne krize 1907/08. Take so posledice kapitalističnega gospodarstva!

Tisoči izmed teh milijonov se še preživljajo s prihranki, kateri so jim preostali iz prejšnjih „boljših“ časov; drugi tisoči se borijo s pomanjkanjem in revščino, a mnogi tisoči pa občutno stradajo in se preživljajo kot navadni berači.

Industrijsko delo je najbolj prizadeto. Statisti se sklicujejo, da gornje število 2,605.000 brezposelnih industrialnih delavcev še ni popolno, kajti iz več krajev industrije se ni moglo dobiti natančnih poročil. Naslednje številke kažejo koliko delavcev raznih strok v industriji je danes brez posla:

Produkcija jestvin	150.000
Tekstili	600.000
Gozdarsko in lesno delo	400.000
Železarstvo in jeklarstvo	500.000
Usnjarstvo	100.000
Papirnice in tiskarstvo	80.000
Produkcija opojnih pijač	15.000
Kemikalno delo	80.000
Kamnoseški in stekleni produkti	100.000
Kovinski izdelki	100.000
Tobak	50.000
Mostovi in železnice	200.000
Ladjedelnice	30.000
Razno drugo	200.000
Skupaj	2,605.000

Ogromno je število brezposelnih tudi med navadnimi delavci ali dninarji. To vrsto delavcev tvorijo ponajveč inozemci, ki zagrabijo za vsako najnižje delo, katerega že dobijo. Teh je danes 1 milijon brez dela. V mnogoterih krajih ne morejo dninarji sedaj dobiti nikakršnega posla.

Razne vesti.

O letošnjih naborih na Češkem piše Armee-Zeitung, da se niso vršili tako, kakor je bila doslej sploh že navada. Češki naborniki so se vedli nenavadno mirno in resno, nikjer niso več tako popivali, razgrajali in tudi ne pretepali, kakor je bilo to dosedaj običajno. Nekateri češki naborniki so prišli k naboru celo z žalnimi odznaki. „Armee Ztg.“ zato napada češke mladeniče, češ da je to njih postopanje protimilitaristiška demonstracija. Želimo, da bi tudi naši mladeniči o tem posnemali Čeha.

Angleži in trgovski oglasi.

»Pri tej priliki je treba omeniti tudi vprašanje, kako naj trgovec oglasa (inserira), da doseže željeni vspeh, a tu moremo opozoriti zlasti na angleškega trgovca.

Na Angleškem je smisel za praktično in koristno oglašanje, kot je splošno znano, najbolj razvit, kar je brez dvoma tudi glavni vzrok, da je ovladala angleška trgovina skoro celi svet. Praktični način kako Angleži oglašajo, popisuje nek angleški list takole:

»Angleški trgovec ponovi oglas vsaj 10 krat ter smatra manjše število objav za brez pomena. On računa takole: 1. oglasa čitatelj sploh ne vidi, 2. oglas vidi, toda ga ne čita, 3. oglas vidi in čita, pri 4. oglasu se vstavi in pogleda po cenah, pri 5. oglasu ti še piše oglaševaljev naslov, pri 6. oglasu se o oglasovi ponudbi že pogovarja z rodovino ali prijateljem pri 7. oglasu se že odloči, da stvar kupi, pri 8. oglasu hiti k trgovcu, pri 9. oglasu že pripoveduje o svojem nakupu, in pri 10. oglasu pa že kupujejo tisti, katerim je o nakupu pripovedoval«. Tako pišejo »Lupecké Listy«, katere izdaja znana Vydrova tovarna v Pragi. Slovenski trgovec in obrtnik, posnemaj svojega bogatega angleškega tovariša, pojdi in tudi ti tako stori:

Naroči oglas v »Belokranjcu«.

MALI OGLASIza tristočno petit-vrsto 15 v.
za plačujoče naročnike lista
10 vin.**Oglas.**

Za vsebino oglasov uredništvo ne prevzema nikake odgovornosti.

MALI OGLASIza tristočno petit-vrsto 15 v.
za plačujoče naročnike lista
10 vin.**Prima bravnšvajgske klobase**

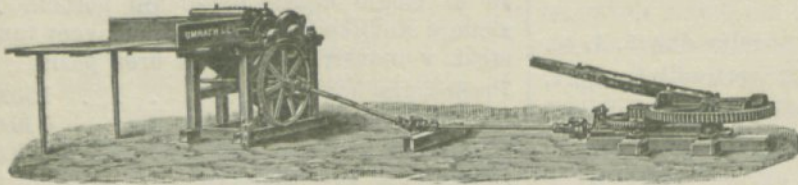
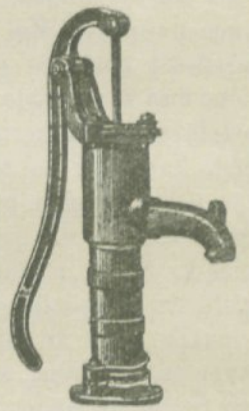
kila r K 40 v.

in vse najfinejše dunajske vrste klobas in salam

pošilja po poštnem povzetju

Jože Mauersperger Dunaj XVIII/1
Währingerstr. 77.**Peč se vam nikdar ne podere**

če jo kupite v moji zalogi.

FRAN PILETIČ, Gradac.Izdelovanje in zaloga
peči vseh velikosti in slogov
kmečke in visoke, secesijon itd.Zanesljivo najboljše
poljedelske strojekakor mlatilnice, čistilnice, slamoreznice, sadne in grozdne mline
in stiskalnice, **vodnjake in vodovodne naprave,**
stavbene potrebščine kakor traverze, cement, strešno
lepenko, eternit škrlj za strehe priporoča narodna tvrdba**trgovina z železnino 'Merkur' P. Majdič**
Celje, Štajersko.**Kmetske hranilnice in posojilnice v Beli Krajini.**

Hranilne vloge sprejemajo od vsakogar. Posojila dajejo le svojim članom.

Za posojila se plača pri teh posojilnicah kolek po lestvici 1.

Za zneske		Kolek	
čez	do	K	h
—	150	—	10
150	300	—	20
300	600	—	40
600	900	—	60
900	1200	—	80
1200	1500	1	—
1500	1800	1	20
1800	2100	1	40
2100	2400	1	60
2400	2700	1	80
2700	3000	2	—
3000	6000	4	—
6000	9000	6	—
9000	12000	8	—
12000	15000	10	—
15000	18000	12	—
18000	21000	14	—
21000	24000	16	—
24000	27000	18	—

Za zneske čez 27.000 K se mora plačati za vsakih nadaljnjih 3000 K po 3 K več, ker je za znesek pod 3000 K plačati kot za celih 3000.

Gradac Hranilne vloge obrestuje po 4 1/2 %
Posojila na poroštvo po 5 1/2 %Člani morejo biti le prebivalci občin **Gradac, Griblje, Podzemelj in Vinji Vrh.**

Uradne ure vsako 1. in 3. nedeljo od 2.—4. ure popoldne.

Stari Trg Hranilne vloge obrestuje po 4 1/2 %
Posojila na poroštvo po 5 1/2 %Člani morejo biti le prebivalci občin **Čeplje, Dol, Dolena Podgora, Radence in Stari Trg.**

Uradne ure vsako 1. in 3. soboto od 9.—12. ure dopoldne.

Vinica Hranilne vloge obrestuje po 4 1/2 %
na poroštvo po 6 %, na vknjižbo po 5 1/2 %Člani morejo biti le prebivalci občine **Vinice** in vasi **Gor. in Dol. Bojanci.**

Uradne ure vsako nedeljo od 9.—10. dop. in četrtek od 1.—2. pop.

Vrh Hranilne vloge obrestuje po 4 1/2 %
Posojila na poroštvo po 5 1/2 %Člani morejo biti le prebivalci občine **Vrh.**

Uradne ure vsako nedeljo od 9.—12. ure dopoldne.